

20230710

Oda Kok
Fred Zoller

Lectoraat
Future Urban Systems

NETWERKONTWIKKELING EN VERTROUWEN BIJ LOKALE ENERGIE INITIATIEVEN

AANSLUITEN BIJ BESTAAND VERTROUWEN

THE HAGUE
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Waar gaan we het over hebben

- Aanleiding en vraag: Vertrouwen, hoe werkt dat?
- Modellen:
 - ontwikkeling van het netwerk van het initiatief in fasen
 - Vertrouwen
 - Techniek
- Casus Terheijden
- Casus Vruchtenbuurt
 - Warm in de wijk
 - Sterk op stroom
- Lessons learned

Vertrouwen, hoe werkt dat?

In veel onderzoeken naar en aanpakken in de energietransitie in Nederland, met name die waar bewonersinitiatieven een rol spelen, wordt vertrouwen als belangrijke factor beschreven.

Maar....

Hoe werkt dat dan?

Theoretische model(len)

Actor Network Theory

Vertrouwen

Techniek

Actor Network Theory (ANT) focus op fasering

Binnen ANT

- niet alleen beschrijving van de interacties tussen actoren,
- maar vooral op de manier waarop de rollen in het netwerk gedefinieerd en verdeeld worden.

1. Problematization
2. Interessement
3. Enrolment
4. Mobilization

Zie bijlage
Actor Network Theory (ANT)-fasering

Vertrouwen

Vertrouwen is je kwetsbaar durven opstellen en daarmee een risico nemen, uitgaand van de goede bedoelingen van een ander.

Bronnen van vertrouwen:

- Mensen
 - Persoonlijke eigenschappen
 - Gedrag
 - Gedeelde kennis, normen en waarden
- Organisaties
 - Regels
 - Organisatiegedrag
- Techniek
 - Doel

**Zie bijlage :
bronnen van vertrouwen**

Techniek: vier verschillende aspecten

We analyseren de ontwikkeling van de non human actor techniek vanuit vier verschillende aspecten:

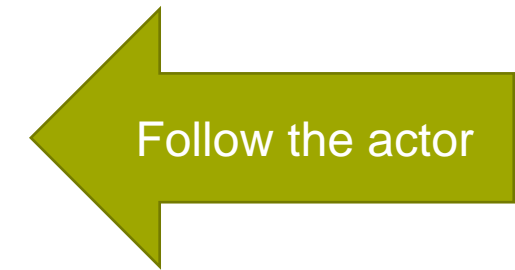
1. Hoe gaan de human actors aan de slag met de non human actor techniek?
2. Hoe beïnvloedt de non human actor techniek het denken en handelen van de human actors?
3. Welke human actors zijn betrokken bij de non human actor techniek binnen het netwerk?
4. Hoe ver is de ontwikkeling van de non human actor techniek?

Zie bijlage: Items Techniek

Techniek 1: Hoe gaan de human actors aan de slag met de non human actor techniek?

- Formation of technical identity
- Configurational work
- Community building

Techniek 2: Hoe beïnvloedt de non human actor techniek het denken en handelen van de human actors?

- Co-evolution
- Discontinuous change
- Multi actor approach
- Degree of organization
- Long term view

Techniek 3: Welke human actors zijn betrokken bij de non human actor techniek binnen het netwerk?

- Userproducer
- User-legitimators
- User-intermediaries
- User-citizens
- User-consumers (end users)

Techniek 4:

Hoe ver is de ontwikkeling van de non human actor techniek?

- Wel of niet granular/modulair (begrip end use technology)
- Warmte en/of elektriciteit
- Onderdelen van de keten:
 - Opwek (centraal en decentraal),
 - buffering (centraal en decentraal),
 - distributie,
 - afgifte
- systeemintegratie en flexibilisering van vraag en aanbod

Lessons learned

Welke rol speelt vertrouwen bij de ontwikkeling van de lokale energie-initiatieven

Welke rol speelt technologie in relatie tot het vertrouwen in de ontwikkelfasen van lokale energie-initiatieven

De rol van de focal actor in Terheijden

Pim de Ridder is de 'focal actor'.

Doordat hij uit het dorp komt deelt hij de waarden, normen en wereldbeelden die in het dorp leven.

Pim de Ridder:
We are here to stay!

De rol van de focal actor

Vruchtenbuurt

Bart van de Velde: buurtbewoner en professional. Kent gedeelde waarden en normen en netwerken in de wijk

Willie Berentsen: Buurtbewoner en gepensioneerde professional. Polderaar en Visionair

Vertrouwen in bestaande netwerken in Terheijden

Maak gebruik van bestaand vertrouwen!

Zorg voor een professionele organisatie (communicatie EN techniek)

Verbindt belangrijke bronnen van vertrouwen (Mensen EN organisatie)

Vertrouwen in bestaande netwerken

Vruchtenbuurt

Maak gebruik van bestaand vertrouwen!

- Bestaande netwerken: Wijkberaad, Groene Mient, later CDV en SoS en de DEEL-auto
- BUREN campagne warmtenet

Zorg voor een professionele organisatie (communicatie EN techniek)

Verbindt belangrijke bronnen van vertrouwen (Mensen EN organisatie)

- Werk samen met professionals, die **verbonden zijn** aan de plek/ het initiatief. Bart 'begrijpt' de buurt

Samenvatting Vertrouwen

Bij de start van alle drie de initiatieven was er sprake van aansluiting zoeken bij bestaand vertrouwen. Dit is terug te vinden in de items die betrekking hebben op mensen en organisaties als bron van vertrouwen. Alle initiatieven gaan daarbij uit van gedeelde normen, waarden en wereldbeelden. Dit is de basis van alle netwerkontwikkeling. Alle bronnen van vertrouwen blijken belangrijk, maar het succes van deze drie initiatieven zit juist het verbinden van de bronnen van vertrouwen van mensen en organisaties.

De rol van technologie in Terheijden

Iedereen
kan mee
doen

Droom
beeld

We doen
het zelf

Bewoners en
hun
deskundigheid

Professionals
en hun
deskundigheid

Zie notities

netwerkvorming en vertrouwen bij lokale energie initiatieven

De rol van technologie

Vruchtenbuurt

De vraag
centraal

Bewoners
die
meedoen

Professionals
en hun
deskundigheid

De
(ontbrekende)
business case

De rol van technologie in Terheijden

Vertrouwen is
VOORWAARDELIJK

Vertrouwen
moet dus al
aanwezig zijn

De rol van technologie

Vruchtenbuurt

Vertrouwen is
VOORWAARDELIJK

Vertrouwen
wordt op de
proef gesteld

Rol van
de
business
case

De rol van technologie in Terheijden

Afbreuk van complexiteit

End users benutten end use potential

Wordt dit optimaal benut?

netwerkvorming en vertrouwen bij lokale energie initiatieven

Basis-behoeften

End use technology

Ingrijpen achter de voordeur

Vertrouwen is VOORWAARDELIJK

De rol van technologie

Vruchtenbuurt

Vertrouwen is
VOORWAARDELIJK

Weinig
end use
potential

Wat doet dit
met het
vertrouwen op
termijn?

De non-
human
actor heeft
een lang
weg te
gaan

100% end
use
potential

Samenvatting Techniek

De drie geanalyseerde initiatieven zijn voor wat betreft de inhoud (de techniek) voorbeelden van goed doordachte hoofd- en bijzaken. De techniek is in alle gevallen belangrijk, maar de uitdaging is hier goed mee om te gaan. Een van de vragen hierbij is “hoe beïnvloedt de techniek het denken van de human actors”, deze vraag is leidend bij het aspect learning to rethink; het initiatief begint met concrete technische ideeën, maar het leren over de learning to rethink aspecten is bij de netwerkontwikkeling leidend.

BEDANKT!

Vertrouwen en de rol van techniek op vertrouwen
(een beetje ontrafeld)